

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

02.12.2022

Lēmums Nr. 4-02/73/2022

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts, plānošanas dokumenta izstrādātāja:

Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādes “*Ventspils domes administrācija*”, reģ. Nr. 90000051970, Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, e-pasta adrese: dome@ventsipils.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Adresāts, plānošanas dokumenta sagatavotāja:

SIA “*Geo Consultants*”, reģistrācijas Nr. 40003340949, adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, e-pasta adrese: birojs@geoconsultants.lv (turpmāk – Sagatavotāja).

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam (turpmāk – Plāns).

Izvērtētā dokumentācija:

Sagatavotājas 2022. gada 4. novembra vēstule Nr. 272/2022 “*Iesniegums par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu reģionālā līmeņa plānošanas dokumenta projektam “Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam”*” (turpmāk – Iesniegums), Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2022. gada 21. jūlija vēstule Nr. 2.4/AP/3917/2022 “*Par Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.–2027. gadam izstrādi*”, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2022. gada 22. jūlija vēstule Nr. 4.8/3997/2022–N “*Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*” un Veselības inspekcijas 2022. gada 29. jūlija vēstule Nr. 2.4.6.–1./376 “*Par “Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.–2027. gadam izstrādi”*”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Sagatavotāja, konsultējoties ar institūcijām par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) nepieciešamību, norādījusi uz šo konsultāciju

rezultātiem, kur DAP administrācija 2022. gada 22. jūlija vēstulē Nr. 4.8/3997/2022–N “*Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*” izteikusi viedokli, ka Plānam nav nepieciešamas veikt Stratēģisko novērtējumu, savukārt Dienests 2022. gada 21. jūlija vēstulē Nr. 2.4/AP/3917/2022 “*Par Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.–2027. gadam izstrādi*” un Veselības inspekcija 2022. gada 29. jūlija vēstulē Nr. 2.4.6.–1./376 “*Par “Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.–2027. gadam izstrādi”*” sniegušas viedokli, ka Plānam ir nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmi uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kam saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai – Vides pārraudzības valsts birojam¹ (turpmāk – Birojs) – rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2022. gada 4. novembrī Birojā saņemts Sagatavotājas 2022. gada 4. novembra Iesniegums, kurā atzīmēts, ka Plāna izstrāde tika uzsākta, pamatojoties uz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.–2028. gadam (turpmāk – AAVP 2028)². Atbilstoši Iesniegumam:
 - 2.1. Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – AAR). Piejūras AAR apvienojoties ar Ventspils AAR tiek izveidots Ziemeļkurzemes AAR. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī. Ziemeļkurzemes AAR ietver šādas pašvaldības: Jūrmalas valstspilsēta; Ventspils valstspilsēta; Kuldīgas novads (Kuldīga) (Alsungas pagasts, Ēdoles pagasts, Gudenieku pagasts, Īvandes pagasts, Kabiles pagasts, Kuldīgas pilsēta, Kurmāles pagasts, Laidu pagasts, Padures pagasts, Pelču pagasts, Rendas pagasts, Rumbas pagasts, Snēpeles pagasts, Turlavas pagasts, Vārmes pagasts); Talsu novads (Talsi) (Abavas pagasts, Ārlavas pagasts, Balgales pagasts, Dundagas pagasts, Ģibuļu pagasts, Īves pagasts, Kolkas pagasts, Ķūļciema pagasts, Laidzes pagasts, Laucienes pagasts, Lībagu pagasts, Lubes pagasts, Mērsraga pagasts, Rojas pagasts, Sabiles pilsēta, Stendes pilsēta, Strazdes pagasts, Talsu pilsēta, Valdemārpils pilsēta, Valdgailes pagasts, Vandzenes pagasts, Virbu pagasts); Tukuma novads (Tukums) (Cēres pagasts, Degoles pagasts, Džūkstes pagasts, Engures pagasts, Irlavas pagasts, Jaunpils pagasts, Jaunsātu pagasts, Kandavas pagasts, Kandavas pilsēta, Lapmežciema pagasts, Lestenes pagasts, Matkules pagasts, Pūres pagasts, Sēmes pagasts, Slampes pagasts, Smārdes pagasts, Tukuma pilsēta, Tumes pagasts, Vānes pagasts, Viesatu pagasts, Zantes pagasts, Zemītes pagasts, Zentenes pagasts); Ventspils novads (Ventspils) (Ances pagasts, Jūrkalnes pagasts, Piltēnes pagasts, Piltēnes pilsēta, Popes pagasts, Puzes pagasts, Tārgales pagasts, Ugāles pagasts, Usmas pagasts, Užavas pagasts, Vārves pagasts, Ziru pagasts, Zlēku pagasts).
 - 2.2. Likuma 2. pielikumā ir paredzētas darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums, ietverot arī 11. punkta 2¹. apakšpunktā noteikto – *atkritumu pārstrādes un apstrādes iekārtas, ja to jauda ir 5 tonnas diennaktī (visas darbības, uz kurām*

¹ Likuma 6. panta pirmā daļa.

² Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 45 “*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam*”.

neattiecas šā likuma 1. pielikums). Plāna projektā paredzētas vairākas Ziemeļkurzemes AAR aktivitātes, kas saistītas ar atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūru, atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizāciju, atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstību, atkritumu reģenerācijas iekārtām, poligonu infrastruktūras attīstību, sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumiem un atkritumu ieviešanu un izvešanu. Atbilstoši aktivitātēm, kas saistītas ar atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstību Ziemeļkurzemes AAR, tās pamatā ir saistītas ar poligonu infrastruktūras attīstību:

- 2.2.1. Sadzīves atkritumu poligona “*Janvāri*” (turpmāk – SAP “*Janvāri*”) galvenās plānotās aktivitātes: 1) Atkritumu pārstrādes jaudu attīstīšana – bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtas (anaerobā fermentācija) izveide; 2) Poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana; 3) Infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas optimizācija; 4) Poligona teritorija esošās rekultivētās atkritumu izgāztuves pāršķirošanas darbi, sagatavojot teritoriju atkritumu apglabāšanas krātuves II kārtas izbūvei; 5) Jaunas atkritumu krātuves izbūve; 6) Esošās krātuves rekultivācija pēc tās piepildīšanas; 7) Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra funkciju uzņemšanās un īstenošana.
- 2.2.2. Sadzīves atkritumu poligona “*Pentuļi*” (turpmāk – SAP “*Pentuļi*”) galvenās plānotās aktivitātes: 1) Bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošana – papildus apstrādes iekārtas (dalīti savāktajiem bioloģiskajiem atkritumiem); 2) Būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācijas infrastruktūras pilnveidošana; 3) No atkritumiem iegūta kurināmā ražošanas jaudas palielināšana; 4) Potenciāli tiek izskatītas iespējas sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtas izveide un 5) Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra funkciju uzņemšanās un īstenošana.
- 2.2.3. No atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtu izveide Ventspils pilsētā. Lai samazinātu apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstīt atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Ziemeļkurzemes AAR teritorijā radītajiem atkritumiem tiks izveidota reģenerācijas iekārta ar jaudu līdz 15300 t/gadā. Pasākuma īstenošana nodrošinās saistošo normatīvo aktu prasību atkritumu apsaimniekošanas jomā izpildi – samazinās apglabājamo atkritumu apjoms, palielinās atkritumu reģenerācijas īpatsvars, gan atkritumu apsaimniekošanas reģiona, gan valsts mērogā, kā arī nodrošinās atkritumos esošu energoresursu atgriešanu tautsaimniecības apritē kā siltumenerģiju un elektroenerģiju.
- 2.2.4. Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība – infrastruktūras pieejamības paplašināšana papīra, stikla, plastmasas, metāla atkritumu savākšanai; bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana – dalītās vākšanas konteineru izvietošana; tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide – dalītās vākšanas konteineru izvietošana; sadzīves bīstamo atkritumu apsaimniekošana – dalītās vākšanas konteineru izvietošana.
- 2.3. Plānotās galvenās aktivitātes saskaņā ar AAVP 2028 izvirzītajiem atkritumu apsaimniekošanas sistēmas virzieniem ir šādas:
 - 2.3.1. *Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība.* Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība ir svarīga atkritumu pārstrādes apjomu palielināšanai, jo kvalitatīvus pārstrādei nododamus materiālus ir iespējams iegūt pareizi šķirojot atkritumus jau to rašanās vietās. Līdzšinējā pieredze liecina, ka kopumā atkritumu dalītās vākšanas sistēmas turpmākai attīstībai būtu nepieciešama

vairāku aktivitāšu īstenošana: 1) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas infrastruktūras pārklājuma paplašināšana – esošo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu pilnveidošana, jaunu punktu ierīkošana; 2) Šķiroto atkritumu savākšanas laukumu infrastruktūras paplašināšana – esošo šķiroto atkritumu savākšanas laukumu pilnveidošana, jaunu laukumu ierīkošana; 3) Ieviešot bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās savākšanas sistēmu, ir nepieciešama savākšanas konteineru iegāde uzstādīšanai atkritumu rašanās vietās, t.sk. specializēto konteineru iegāde, kas ļauj samazināt izvešanas biežumu; 4) Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide – ietver tekstila atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšana esošajos un jaunveidojamos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, kā arī speciālu konteineru uzstādīšanu publiski ieejamās vietās– pie lielveikaliem, pašvaldību iestādēm u.c. ērti sasniedzamās vietās; 4) Sadzīves bīstamo atkritumu apsaimniekošana – tā kā joprojām atkritumu radītājiem ir ierobežotas iespējas videi droša veidā atbrīvoties no sadzīves bīstamajiem atkritumiem, piemēram, sadzīves ķīmijas, piesārņota iepakojuma, medikamentiem, kam beidzies derīguma termiņš, u.c., tiek rekomendēta sadzīves bīstamo atkritumu uzglabāšanas konteineru izvietošana visos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos un 5) Pārtikas dalītā savākšana no uzņēmumiem un iestādēm, attīstot pārtikas atkritumu dalīto vākšanu un pārstrādi, ir rekomendējama specializētu konteineru iegāde pārtikas atkritumu savākšanai (no pārtikas vairumtirdzniecības bāzēm, loģistikas centriem, tirgiem, pārtikas ražošanas uzņēmumiem, lielveikaliem u.tml.).

2.3.2. *Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra.* Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai veicināšanai nepieciešams uzsākt organizētas lietotu preču aprites sistēmas izveidi, kas ietver preču savākšanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūru.

2.3.3. *Atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizācija.* Lai palielinātu atkritumu apstrādes apjomus un atgūto pārstrādei derīgo materiālu īpatnību, kā arī attīstot jaunu atkritumu plūsmu sagatavošanu pārstrādei un reģenerācijai, ir nepieciešama vairāku aktivitāšu īstenošana, piemēram: 1) Esošo mehānisko un manuālo atkritumu šķirošanas iekārtu efektivitātes uzlabošana, ar mērķi nodrošināt iespējami augstu pārstrādes/reģenerācijas apjomu sasniegšanu. Nepieciešams atbalstīt pasākumus, kas palielina pārstrādei nodoto materiālu apjoma un kvalitātes pieaugumu, nodrošina no atkritumiem iegūta kurināmā sagatavošanu, dalīti savākto bioloģiski noārdāmo atkritumu sagatavošanu pārstrādei atbilstoši katra reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra veikspējai; 2) Tādu atkritumu plūsmu kā būvniecības atkritumu, elektrisko un elektronisko iekārtu, nolietotu transportlīdzekļu, u.c. sagatavošanas pārstrādei/reģenerācijai tehnoloģisko procesu pilnveidošana un 3) Reģionālo tekstila atkritumu šķirošanas centru vai centralizētas sistēmas izveidei jāietver telpu izbūvi/iekārtošanu un aprīkojuma piegādes dalīti savākto tekstila atkritumu šķirošanai un sagatavošanai atbilstoši turpmākajam izmantošanas veidam pa plūsmām, kas nododamas atkārtotai izmantošanai, pārstrādei, reģenerācijai un apglabāšanai.

2.3.4. *Atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība.* Lai veicinātu atkritumu pārstrādes apjomu pieaugumu, nepieciešams sniegt atbalstu jaunu pārstrādes iekārtu izveidei un esošo iekārtu tehnoloģisko procesu pilnveidošanai. Tiek pieņemts, ka pārstrādes jaudu pieejamība radīs kumulatīvu efektu – veicinās papildu atkritumu apjoma atdalīšanu no apglabājamo atkritumu plūsmas. Ņemot vērā prasības par tekstila atkritumu dalītās vākšanas sistēmas ieviešanu, īpaša uzmanība būtu vēršama tieši šī materiāla veida pārstrādes attīstīšanai.

Plānotās infrastruktūras attīstības ieceres Ziemeļkurzemes AAR poligoniem: 1) SAP “*Janvāri*” – atkritumu pārstrādes jaudu attīstīšana – bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtas (anaerobā fermentācija) izveide un 2) SAP “*Pentuļi*” – tiek izskatītas iespējas sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtas izveide.

- 2.3.5. *Atkritumu reģenerācijas iekārtas*. Saskaņā ar ES direktīvās mērķos noteikto tiek paredzēts, ka 2035. gadā ir jānodrošina, ka tiek pārstrādāti 65 % no radītajiem sadzīves atkritumiem, savukārt sadzīves atkritumu poligonos būs pieļaujams apglabāt 10 % no radītajiem sadzīves atkritumiem. Atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai darbību rezultātā Ziemeļkurzemes AAR rodas ap 15–20 tūkst. t/gadā pārstrādei nederīgu, bet augstas energoietilpības materiālu daudzums, ko iespējams sagatavot kā energoresursu enerģijas ražošanai. Šī energoresursa izmantošanai siltumapgādes nodrošināšanā un elektroenerģijas ražošanā Plāna pārskata periodā Ventspils pilsētā tiks izveidotas no atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtas ar reģenerācijas jaudu līdz 15 300 t/gadā.
- 2.3.6. *Poligonu infrastruktūras attīstība*. Kopumā reģiona atkritumu poligonu infrastruktūra ir attīstīta gan no inženiertehnisko risinājumu, gan vides aizsardzības prasību viedokļa, tādēļ ir izvērtējama to turpmāka pilnveidošana par reģionālajiem atkritumu apsaimniekošanas centriem. Līdzšinējo funkciju optimizācijai un jaunu atkritumu apsaimniekošanas darbību ieviešanai ir nepieciešama vairāku aktivitāšu īstenošana: 1) Atkritumu sagatavošana pārstrādei un reģenerācijai esošo iekārtu un/vai jaunu iekārtu, kas paredzētas pārstrādei/reģenerācijai derīgu materiālu atdalīšanai no nešķiroto atkritumu plūsmas, modernizācija, t.sk. iekārtas dalīti savākto bioloģiski noārdāmo atkritumu apstrādei pirms pārstrādes darbību veikšanas; 2) Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrāde – anaerobās fermentācijas iekārtas mehāniski atšķiroto un dalīti savākto bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādei; 3) Infiltrāta apsaimniekošana – infiltrāta attīrīšanas iekārtu jaudas palielināšana un papildus infiltrāta attīrīšanas iekārtu tehnoloģisko risinājumu ieviešana atkritumu apglabāšanas poligonos, kur plānots turpināt atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniegšanu; 4) Poligonu gāzes apsaimniekošana – poligonu gāzes apsaimniekošanas sistēmu pilnveidošana un attīstība. Investīcijas poligonu gāzes utilizācijas ar enerģijas atguvi apjomu palielināšanai poligonos, kur tiek turpināta atkritumu apglabāšana un plānota bioloģiski noārdāmo atkritumu anaerobā pārstrāde; 5) Atkritumu apglabāšanas infrastruktūra – jaunas atkritumu krātuves izbūve SAP “*Janvāri*” pietiekamu atkritumu apglabāšanas jaudu nodrošināšanai un 6) Esošo krātuvju rekultivācija – atkritumu krātuves, kuras pārskata periodā līdz 2027. gadam tiek piepildītas, slēgšana un rekultivācija poligonā “*Janvāris*”.
- 2.3.7. *Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi*. Faktiski dalītās vākšanas sistēmas efektivitāte ir atkarīga ne tikai no pakalpojuma pieejamības, bet arī no atkritumu radītāja vēlmes un motivācijas piedalīties atkritumu šķirošanā. Paraleli infrastruktūras attīstības pasākumiem, ir nepieciešams turpināt uz sabiedrības informēšanu un izglītošanu vērstus pasākumus, piemēram: 1) Izglītošanas un informēšanas kampaņas par atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, jauniem sistēmas elementiem visā plāna īstenošanas laikā (t.sk. bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana, tekstila atkritumu dalītā vākšana, preču atkārtotas izmantošanas centru attīstība u.c.); 2) Izglītības kompetences centru izveide un pilnveidošana atkritumu apsaimniekošanas reģionos, paredzot vismaz viena kompetences centra izveidi katrā atkritumu

apsaimniekošanas reģionā, kas pastāvīgi nodarbojas ar atkritumu apsaimniekošanas un aprites ekonomikas satura izglītības aktivitāšu plānošanu un īstenošanu.

- 2.3.8. *Atkritumu ievēšana un izvešana.* Ņemot vērā to, ka Latvijā nav tādu atkritumu pārstrādes iekārtu, kas ļautu ekonomiski un pamatoti pārstrādāt vai reģenerēt visus Latvijā radītos atkritumu veidus, tāpēc daļa no radītajiem atkritumiem tiek pārstrādāta citās ES valstīs, kā arī ārpus ES valstīm. Vienlaikus Latvijā tiek ievesti pārstrādei citās ES valstīs radītie atkritumi, jo Latvijā dažu veidu radīto un savākto atkritumu daudzums ir nepietiekams, lai attiecīgās pārstrādes jaudas pilnībā noslogotu, vai arī atkritumu kvalitāte un cena neatbilst atkritumu pārstrādes uzņēmumu nosacījumiem.
- 2.4. Saskaņā ar spēkā esošajiem “*Talsu novada teritorijas plānojumu 2011. – 2023. gadam*” un “*Ventspils novada teritorijas plānojumu 2014. – 2026. gadam*” (turpmāk – Teritorijas plānojumi) noteiktajam funkcionālajam zonējumam gan SAP “*Janvāri*”, gan SAP “*Pentuļi*” atrodas *Tehniskās apbūves teritorijā (TA)*, kur kā viens no galvenajiem izmantošanas veidiem minēta atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve.
- 2.5. Galvenie aspekti, kas ņemami vērā paredzēto darbību īstenošanai ir:
- 2.5.1. Reģiona pašvaldību vienošanās par sadarbību plāna mērķu sasniegšanai nepieciešamo uzdevumu veikšanā.
 - 2.5.2. Reģionā radīto atkritumu veidiem un apjomiem atbilstoša atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra.
 - 2.5.3. Sadarbība ar blakus esošiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem, tādu atkritumu veidu apsaimniekošanā, kuru apsaimniekošana Ziemeļkurzemes AAR nav tehniski un ekonomiski pamatota.
 - 2.5.4. SIA “*Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”*” un Pašvaldības SIA “*Ventspils labiekārtošanas kombināts*” kā reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centru funkciju īstenošanu noteikšana to darbības zonās.
 - 2.5.5. Finansējuma pieejamība, t.sk. ES fondu un citu finanšu instrumentu piesaistes iespējas.
 - 2.5.6. Atbilstoša atkritumu plūsma, kas savākta no Ziemeļkurzemes AAR teritorijas.
 - 2.5.7. SAP “*Janvāri*” un SAP “*Pentuļi*” ekspluatācija atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem.
 - 2.5.8. SAP “*Janvāri*” un SAP “*Pentuļi*” teritorijas izmantošana atbilstoši Teritorijas plānojumiem.
- 2.6. Plāna īstenošana un galvenās tajā paredzētās darbības tiek plānotas SAP “*Janvāri*” un SAP “*Pentuļi*” teritorijā. Poligonu teritorijās vai tiešā to tuvumā neatrodas neviena aizsargājamā dabas teritorija vai mikroliegums, tai skaitā Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*). Tāpat poligonu teritorijas neatrodas Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā vai kādā citā vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslā.
3. Izstrādātāja atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam ir veikusi konsultācijas par plānošanas dokumenta Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību ar Dienestu, Veselības inspekciju un DAP administrāciju. Iesniegumam pievienotas:

- 3.1. Dienesta 2022. gada 21. jūlija vēstule Nr. 2.4/AP/3917/2022 “*Par Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.–2027. gadam izstrādi*”. Dienesta ieskatā plānošanas dokumentam ir jāveic Stratēģiskais novērtējums, ņemot vērā Likuma 4. pantā noteikto un Noteikumu Nr. 157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo plānošanas dokumentā paredzētajiem vai neparedzētajiem pasākumiem var būt būtiska ietekme uz vidi.
- 3.2. DAP administrācijas 2022. gada 22. jūlija vēstule Nr. 4.8/3997/2022–N “*Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību*”, kurā norādīts, ka Stratēģiskais novērtējums veikts Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2021.–2028. gadam un Ziemeļkurzemes reģiona atkritumu apsaimniekošanas reģionā ierīkotie atkritumu poligoni “*Pentuļi*” un “*Janvāri*” neatrodas un nerobežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem, kā arī sākusi darboties Latvijas Depozīta sistēma, DAP administrācijas ieskatā Plāna izstrādei nav nepieciešams piemērot Stratēģisko novērtējumu.
- 3.3. Veselības inspekcijas 2022. gada 29. jūlija vēstule Nr. 2.4.6.–1./376 “*Par “Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.–2027. gadam” izstrādi*”. Veselības inspekcija atbilstoši savai kompetencei sniegusi viedokli, ka plānošanas dokumentam jāveic ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, akcentējot šādu veselību ietekmējošo faktoru paredzamo intensitāti: emisijas gaisā un tā iespējama piesārņojuma lielums, iespējama smaku piesārņojums un radītais trokšņa piesārņojums. Veselības inspekcija papildus informē par nepieciešamajiem jautājumiem, kas jāanalizē un jāparedz, izstrādājot Plānu:
- 3.3.1. Ārstniecības iestādēs radīto atkritumu plūsmas apsaimniekošana.
- 3.3.2. Situācijas raksturojums pārtikas atkritumu apsaimniekošanas jomā, atspoguļojot pārtikas atkritumu novēršanas risinājumus, ņemot vērā, ka pārtikas atkritumi piesaista žurkas, peles, insektus, putnus un mājdzīvniekus, kas ir dažādu infekcijas un parazitāro slimību pārnēsātāji, līdz ar to var veicināt epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās apdzīvotās vietās.
- 3.3.3. Situācijas raksturojums bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas jomā, cita starpā atspoguļojot Baltijas jūras krastā izskaloto makroaļģu, kā bioloģisko atkritumu, attīstības plūsmu un apsaimniekošanas risinājumus, peldvietu atkritumu apsaimniekošanas kontekstā. Baltijas jūras krastā izskalošie makroaļģu sanesumi var radīt smaku piesārņojumu, kā arī piesaista dažādus bezmugurkaulnieku sugas, savukārt tie – putnus, kas var radīt peldvietu ūdens mikrobioloģisko piesārņojumu.
4. Plāns nav ietverts to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams kā obligāts, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres, jo Plāns neattiecas uz visas atkritumu apsaimniekošanas nozares plānošanu, tādējādi jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu, tostarp plānošanas dokumentā iekļautajiem vides problēmu risinājumiem un to ietekmes būtiskumu:
- 4.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts), tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas, kā arī plānošanas dokumenta saistību ar Latvijas un ES normatīvo aktu ieviešanu vides jomā, īpaši atkritumu apsaimniekošanas un ūdens resursu aizsardzības jomā (23.² panta 1. punkta “a”, “b”, “c”, “d”, “e”

apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c.. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.

- 4.2. Likuma 4. panta trešās daļa nosaka, ka Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, un to grozījumiem, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts pašvaldību institūcija, cita atvasināta publiska persona vai cits subjekts, kuram deleģēts valsts pārvaldes uzdevums vai valsts īpašuma apsaimniekošana, kas saistīti cita starpā ar atkritumu apsaimniekošanas jomu, reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*). Savukārt Likuma 4. panta piektā daļa paredz, ka Stratēģisko novērtējumu šā panta trešās daļas plānošanas dokumentiem neveic, ja tie attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī vai nelieliem to grozījumiem, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.
- 4.3. Ar Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojumu Nr. 45 “*Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.–2028. gadam*” ir atbalstīta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ierosinātā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionu reforma, t.sk. samazinot valstī atkritumu apsaimniekošanas reģionus no desmit uz pieciem. Kā norādīts Iesniegumā – nepieciešams izstrādāt jaunus Ministru kabineta noteikumus “*Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem*”, no kā secināms, ka plānošanas dokuments ir saistīts ar Latvijas normatīvo aktu ieviešanu atkritumu apsaimniekošanas jomā (23.² panta 1. punkta “e” apakšpunkts).
- 4.4. Plāna projektā paredzētās aktivitātes ir saistāmas ar atkritumu apsaimniekošanu reģionālā līmenī, tostarp paredzot dalītās vākšanas sistēmas attīstību, atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstību, atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizāciju, atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstību u.c. ar atkritumu apsaimniekošanu saistītu darbību veikšanu. Atbilstoši Iesniegumam ar plānošanas dokumentu ir paredzētas darbības, kas atbilst Likuma 2. pielikumā ietvertajām darbībām, t.sk. ietverot Likuma 2. pielikuma 11. punkta 2. apakšpunktā noteikto – *atkritumu apglabāšanas iekārtas (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1. pielikums)* un 2¹. apakšpunktā noteikto – *atkritumu pārstrādes un apstrādes iekārtas, ja to jauda ir 5 tonnas dienā (visas darbības, uz kurām neattiecas šā likuma 1. pielikums)*. Tādējādi, konkrētais plānošanas dokuments ietver priekšnoteikumus Likuma 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no darbības veida, platības un apjoma) var būt būtiska ietekme uz vidi. Vienlaikus:
 - 4.4.1. ņemot vērā attiecīgā plānošanas dokumenta būtību (Likuma 23.² panta 1. punkta “a” un “e” apakšpunkts),
 - 4.4.2. to, ka ar plānošanas dokumentu saistītās teritorijas turpmākā izmantošana var tikt saistīta tikai ar iepriekš minētās darbības realizāciju (Likuma 23.² panta 2. punkta “a” apakšpunkts),

- 4.4.3. ņemot vērā teritorijas atrašanās vietu (tuvumā esošās dzīvojamās apbūves) un paredzamos pasākumus, kas var ietekmēt tuvējās apkārtnes hidroloģisko stāvokli, kā arī to, ka atkritumu apsaimniekošanai, tostarp to uzglabāšanai, ir iespējama negatīva ietekme uz gruntsūdens kvalitāti un dzeramā ūdens kvalitāti ūdens ņemšanas vietā, kas var apdraudēt cilvēku veselību (Likuma 23.² panta 3. punkta “d” apakšpunkts),
- 4.4.4. ņemot vērā Veselības inspekcijas norādītos iespējamus specifiskos riskus attiecībā uz pārtikas atkritumu apsaimniekošanas jomu, kas piesaista žurkas, peles, insektus, putnus un mājdzīvniekus, kas ir dažādu infekcijas un parazitāro slimību pārnēsātāji, līdz ar to var veicināt epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās apdzīvotās vietās (Likuma 23.² panta 3. punkta “d” apakšpunkts). Tādējādi Plāns nav attiecināms uz Likuma 4. panta piektā daļā norādītajiem plānošanas dokumentiem, kam Stratēģisko novērtējumu neveic, jo ar plānošanas dokumenta īstenošanu var tikt būtiski ietekmēta vide.
- 4.5. Ņemot vērā iepriekš norādīto, Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23.² pants) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību, sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
2. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietverto faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs konstatē, ka plānošanas dokuments atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts, Likuma 2. pielikuma 11. punkta 2¹. apakšpunkts), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23.² pantā noteiktos kritērijus (23.² panta 1. punkta “a” un “d” apakšpunkts, 2. punkta “a” un “b” apakšpunkts, 3. punkta “d” apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1. punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Ziemeļkurzemes reģionālajam atkritumu apsaimniekošanas plānam 2023.–2027. gadam.

Direktore

(paraksts*)

D.Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Lēmums nosūtīts:

1. Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādei “*Ventspils domes administrācija*”, e-pasts: dome@ventspils.lv
2. SIA “*Geo Consultants*”, e-pasts: birojs@geoconsultants.lv.
3. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.

Daina Dzeguze, 67770826
daina.dzeguze@vpvb.gov.lv